

Jesienne zwalczanie mszyc zapobiega żółtej karłowatości jęczmienia

Autor: Sylwia Krupiak

Data: 22 września 2016

Wirus żółtej karłowatości jęczmienia jest przenoszony przez mszyce zbożowe: mszycę czeremchowo-zbożową oraz mszycę zbożową. Mszyce te w dużym nasileniu żerują na kukurydzy. Co można w takiej sytuacji zrobić i jak rozpocząć jesienne zwalczanie mszyc?

Na zaschniętych liściach lub łodygach kukurydzy nie widać mszyc, ale ich liczne kolonie można znaleźć pod liśćmi okrywowymi kolb i na dojrzewającym ziarnie.

Kolonie mszyc pomiędzy liśćmi okrywowymi na kolbach kukurydzy.

Zanim rośliny kukurydzy zupełnie dojrzeją (lub zaschną), część mszyc zacznie wytwarzać pokolenie uskrzydłych mszyc-migrantek, które **będą szukały kolejnego „zielonego” żywiciela**. W tym czasie (wrzesień–październik) najchętniej będą zasiedlały wschodzące plantacje zbóż ozimych i trawy. W dodatku ze względu na małe rozmiary mszyc jest bardzo trudno zauważyć (nawet obserwując codziennie) **moment ich nalotu na plantacje ozimin**. Pola często są duże, a my nie mamy na tyle czasu, aby przeglądać liść po liściu wielohektarowe plantacje. Można by wykonać zabieg w fazie 2–3 liści zboża, ale jest to niezgodne z zasadami [IPM \(integrowanej ochrony roślin\)](#)

i Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej, gdyż **może się okazać, że mszyce nie naleciały na plantację.**

Układowe zakażenie rośliny zachodzi, gdy wirusy są wprowadzone do tkanek przewodzących sitowych, tzw. łyka.

Trzeba jednak brać pod uwagę, że pokolenie uskrzydłonych mszyc jest bardzo często zainfekowane wirusami, m.in. [wirusem żółtej karłowatości jęczmienia](#). Mszyce te rozpoczynają żerowanie na **bardzo młodych siewkach zbóż i wraz ze śliną wprowadzają wirusy do tkanek roślin.** Jednocześnie na liściach powstają kolonie mszyc. Wirusy nie są jednak przenoszone z żyworodnej samicy na potomstwo mszyc. Nowo narodzone mszyce mogą pobrać wirusy przez **żerowanie na zainfekowanej roślinie gospodarza.** Układowe zakażenie rośliny zachodzi, gdy wirusy są wprowadzone do tkanek przewodzących sitowych, tzw. łyka. Kolejne pokolenia mszyc kolonizują okoliczne rośliny i przenoszą na nie wirusy.

Młoda kolonia mszyc.

W efekcie wiosną widzimy soczewkowate zagłębienia w łanie, gdzie rośliny wykazują objawy ŻKJ w różnym nasileniu: w centrum soczewki – gdzie zainfekowane były najmłodsze siewki – te objawy (głównie skarłowacenia i żółknięcie) są najsilniejsze, a stopniowo coraz słabsze – objawy na zewnątrz soczewki (zainfekowane rośliny przez kolejne mszyce zdążyły już nabrać częściowej odporności starczej i są one mniej wrażliwe na ŻKJ).

Żółte tablice lepowe stawiamy na obrzeżach plantacji niedługo po siewie i obserwujemy codziennie.

Żółte tablice lepowe: oszczędność czasu i efektywny monitoring

Wielu plantatorów obserwuje swoje plantacje w tradycyjny sposób i nie znajdują mszyc, które początkowo są nieliczne i bardzo trudne do znalezienia. Do stwierdzenia momentu nalotu uskrzydłych mszyc najlepiej wykorzystać **żółte tablice lepowe**. Zawieszamy je na niskich kołeczkach na obrzeżach plantacji kilka dni po siewie zboża – tak, aby były już na polu w trakcie szpilkowania, gdyż bardzo często już wtedy nalatują mszyce. **Żółty kolor wabi nalatujące owady, które przyklejają się do tablic, co pozwala określić moment ich pojawiania się.** Przy dokonywaniu lustracji pola warto zabrać ze sobą szkło powiększające, choć nawet gołym okiem widać wyraźnie przyklejone mszyce na żółtych tablicach.

Jesienne zwalczanie mszyc

Zabieg insektycydem zaleca się wykonać w ciągu kilku dni od stwierdzenia nalotu mszyc, gdyż **zapobiegniemy wtedy dłuższemu żerowaniu szkodników i ich namnażaniu, a przez to**

mniej roślin zostanie zainfekowanych wirusami. Wybierając insektycyd, warto zwrócić uwagę na jego substancję aktywną, gdyż zależy nam na tym, aby zwalczyć również mszyce, które mogą nalecieć po zabiegu.

Zanim rośliny kukurydzy zupełnie dojrzeją (lub zaschną), część mszyc zacznie wytwarzać pokolenie uskrzydłych mszyc-migrantek, które będą szukały kolejnego „zielonego” żywiciela.

W rejestrze insektycydów przeciwko mszycom w pszenicy ozimej możemy znaleźć **49 różnych preparatów i są to w większości pyretroidy**, których działanie ogranicza się do dnia wykonania zabiegu i jest mało skuteczne w wyższych temperaturach. Można jednakże skorzystać z innych grup chemicznych insektycydów i wybrać działający układowo **dimetoat lub flonikamid**. Warty polecenia jest również działający wglębnie **chloropiryfos**.

Niestety do zwalczania mszyc w jęczmieniu ozimym jest zarejestrowanych tylko 9 insektycydów, zawierających pyretroidy. W sprzyjających warunkach dla rozwoju mszyc może być więc konieczne **wykonanie w późniejszym terminie kolejnych zabiegów insektycydami**, dlatego należy cały czas monitorować ilość mszyc na roślinach i tablicach lepowych – zwracając uwagę przede wszystkim na formy uskrzydłone.

Uskrzydłona mszyca na liściu jęczmienia ozimego.

Dodatkowe zaprawianie ziarna siewnego zaprawą insektycydową

Następną metodą walki z mszycami może być dodatkowe zaprawienie ziarna przed siewem zaprawami insektycydowymi, które dość skutecznie rozpoczną jesienne zwalczanie mszyc, już w początkowych stadiach rozwoju zboża (do fazy 3 liści).

Opóźnianie terminu siewu

Kolejną praktyką mającą ograniczyć ryzyko wystąpienia ŻKJ jest [opóźnienie terminu siewu](#). Należy jednak podchodzić do tego z dużą rozważą, gdyż zwykle **powoduje to spadek plonu**. Korzystniej jest dokonać siewu wcześniej, ponieważ nie jesteśmy w stanie przewidzieć, jak szybko nadejdą chłody zimowe, i nastawić się na wykonanie zabiegu insektycydowego.

Pszenica ozima Oxal na jednym z poletek pokazowych Top Farms Nasiona.

Jeśli jednak zdecydujemy się na opóźniony siew, należy pamiętać o **wyborze odpowiedniej odmiany**. Warte uwagi są pszenice ozime:

- [Ostroga](#) z katalogu [Top Farms Nasiona](#) – odmiana oścista z grupy A, polecana do siewu na stanowiska po kukurydzy, burakach i w monokulturze. Charakteryzuje ją bardzo dobra zimotrwałość i zdolność krzewienia się. Gwarantuje skuteczną ochronę przed zwierzyną leśną.
- [Nelson](#) z katalogu [Top Farms Nasiona](#) – odmiana elitarna, do siewu w monokulturze i na stanowiska po kukurydzy i burakach. Wczesna do zbioru.
- [Oxal](#) z katalogu [Top Farms Nasiona](#) – pszenica z grupy jakościowej A, którą odznacza bardzo dobry poziom plonowania powtarzalny w latach oraz wybitna zdrowotność roślin. W przypadku siewu w opóźnionym terminie reaguje małym spadkiem plonu. Polecana do siewu na wszystkie stanowiska i po wszystkich przedplonach.
- [Elixer](#) z katalogu [Top Farms Nasiona](#) – odmiana paszowa o wybitnym poziomie plonowania. Bardzo elastyczna w terminach siewu. Dzięki dobrej tolerancji na fuzariozy kłosa nadaje się do uprawy na stanowiskach po kukurydzy, uniwersalna pod względem glebowo-klimatycznym.

Powiązane: [Żółta karłowatość jęczmienia: jak sobie z nią radzić?](#)

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena / 5. Liczba głosów